

KRONIKA

OBCE

ŤAPEŠOVO

Časť druhá

Táto kniha záznamov

KRONIKY OBCE ŤAPEŠOVO

obsahuje 41 číslovaných strán

ako aj podpis starostu obce

a kronikárky obce

Pavol Bugaj
starosta obce

Štefánia Baláková
kronikárka obce

Kronikár obce: Štefánia Baláková

Životopis pre obec Ťapešovo

Narodila som sa v susednej obci Vavrečka dňa 29.4.1953. Po skončení Základnej školy som pokračovala v štúdiu na Strednej všeobecno vzdelávacej škole v Námestove. Následne som ešte absolvovala dvojročné nadstavbové štúdium odbor knihovníctvo v Martine.

Dva roky som pracovala v Mestskej knižnici v Námestove potom 16 rokov v Závodoch výpočtovej techniky a 17 rokov ako pomocná vychovávateľka na Slanickej osade.

V roku 1975 som sa vydala a založila rodinu. Prvých desať rokov manželstva sme bývali v Námestove a potom sme si postavili rodinný dom na - otcovizni - v rodisku manžela v obci Ťapešovo, kde bývame dodnes. V súčasnosti som na dôchodku a vediem obecnú knižnicu. Rada čítam a maľujem. V Ťapešove bývam s rodinou už 33 rokov. Spolu s manželom sme tu vychovali 3 synov.

Tu sa cítim spokojne, tu sa proste cítim doma.

Po dlhšom rozhodovaní som sa rozhodla prijať funkciu kronikárky obce s plnou vážnosťou a dôstojnosťou. Tak mi Pán Boh pomáhaj.

V Ťapešove dňa, 31.5.2017

.....

.....Viem jedno hniezdo, rád ho mám.

Hreje ma dňom i nocou, vystlané mäkkou

vravou mám a mozolami otcov.

Môj dobrý Bože, vzhliadni naň.

Stráž nám ho neustále.

Ach, aspoň Ty ho chráň, keď si ho stvoril

malé.

Milan Rúfus

Obecné zastupiteľstvo obce Ťapešovo svojím uznesením číslo 17/2017, zo dňa 31.5.2017 menovalo Štefaniu Balákovu, narodenú 29.4.1953, bytom Ťapešovo č.95 za kronikárku obce a poverilo ju dopísaním kroniky za roky 1958 - 2000. Keďže kronika nebola vedená dlhý čas, záznamy do kroniky sa budú viesť spoločne za viac rokov, t. j. od roku 1958 do roku 2000. Od roku 2000 sa budú ročné zápisy viesť v chronologickom postupe.

Začiatky vedenia tejto kroniky sa datujú od roku 1955. Písal ju vtedajší riaditeľ školy Mereš Štefan do roku 1958. Od toho času kronika nebola písaná, s výnimkou, keď v roku 1980 začala kroniku písať Alena Čajková, vtedy učiteľka Materskej školy v Ťapešove, ktorá zapísala len prírodné podmienky. Ďalej však s neznámych dôvodov nepokračovala.

Po mojom schválení do funkcie kronikárky som začala pripravovať zápisy do kroniky. Údaje som čerpala z dokumentov obce Ťapešovo, z archívu v Dolnom Kubíne a veľmi mi pomohla monografia, ktorá bola vydaná pri príležitosti 420-tého výročia založenia obce, ktorú zostavili Ľudmila Jančigová, pracovníčka obecného úradu a Ing. Milan Tomášek, ktorý zastával v tom období funkciu starostu obce.

Taktiež musím poďakovať Farskému úradu a matrikárke v Lokci, mnohým starším občanom našej obce, dnešnému starostovi obce Pavlovi Bugajovi a pracovníčkam obecného úradu Ľudmile Jančigovej a Zuzane Kurekovej, ktorí mi svojimi vedomosťami a informáciami doplnili poznatky o dianí v obci za uplynulé roky.

Pri písaní kroniky načriem do histórie obce v každej kapitole, kde heslovite zapíšem najdôležitejšie udalosti od vzniku obce.

Tento zápis, ktorý bol schválený obecným zastupiteľstvom, prepíšem do originálu kroniky dokumentačným atramentom. Originál kroniky sa nebude zapožičiavať. Budú vyhotovené 3 odpisy v strojopisnej podobe, ktoré budú slúžiť pre študijné účely bádateľom a iným záujemcom. Strojopisný odpis bude uložený na dátový nosič a tiež uverejnený na webovej stránke obce Ťapešovo.

R O K

1958 - 2000

Štruktúra zápisu

1. História obce a ľudová slovesnosť
2. Znak, pečať, vlajka a kultúrne pamiatky
3. Chotár a urbár
4. Výstavba, infraštruktúra a služby
5. Školstvo
6. Kultúrno-spoločenský život
7. Záujmové organizácie a združenia
8. História farnosti a cirkevný život
9. Demografia
10. Samospráva

HISTÓRIA OBCE A ĽUDOVÁ SLOVESNOSŤ

V časti severného Slovenska na Orave sa rozprestiera malebná dedinka s názvom Ťapešovo. Názov obce vznikol z osobného mena Tepeš. V archíve sú zaznamenané rôzne názvy obce ako - Tyapesso, Tapessowo, Tepišovo, Tiepessowo, Tyapešow.

Prvá písomná zmienka o obci Ťapešovo pochádza z roku 1580. Obec bola založená na valašskom práve z poverenia hradného pánstva Thurzovcov o zakladaní osád. Prví obyvatelia boli valasi, neskôr sedliaci, ktorí sa zaoberali pastierstvom a chovom dobytka.

V roku 1624 mal šoltýs Michal Tiepesowský mlyn, z čoho sa dá usudzovať, že obyvatelia prešli na roľnícky spôsob života.

V roku 1715 tu bývalo 35 gazdov s rodinami.

V rokoch 1715 až 1716 bola veľká neúroda a hlad, čoho následkom vznikali v obci rôzne epidémie. V roku 1739 v obci vypukla morová epidémia, pochádzajúca pravdepodobne z Poľska, pri ktorej zomrelo 122 ľudí.

V tom období obyvatelia obce mali lúky a pasienky aj na území terajšieho Beňadova, ktoré vzniklo osídlením niekoľkých "tyapešovských" valachov.

V rokoch 1845 - 1847 v obci opäť vypukol mor.

Ťapešovo zasiahli dve vlny vyst'ahovalectva:

- v rokoch 1902 - 1907 odišlo za prácou do USA 20 ľudí,
- v rokoch 1929 – 1933, v čase veľkej hospodárskej krízy sa veľa ľudí vyst'ahovalo do Belgicka, Francúzska Nemecka a USA. V tom období už mali občania Ťapešova obchod, krčmu a popri poľnohospodárstve sa zaoberali aj remeslami ako obuvník, stolár, mlynár, kováč, tesár, košíkár, krajčír. Mnohí remeselníci odišli, lebo ich táto práca v obci neuživila. Zostali len živnostníci, ktorí boli v obci nevyhnutní:

kováči - Jozef a Matej Prčina,

stolári - Štefan Lipničán, Jozef Oleš, Ján Hurák,

obuvník - Kamil Kajánek,

kolár - Juraj Jadroň,
mlynár - Štefan Jančiga,
krajčír - Florián Jančiga,
tesári - Ondrej Hurák, Ján Hurák, Štefan Jadroň, Anton Jadroň,
Jozef Lipničan tkal na krosnách, u Mareckého sa dali kúpiť hrable,
povrazy, šindle a košíky. Michal Rošťák vedel naprávať vykíbeniny.

Našu obec postihlo viacero požiarov:

- v roku 1848 zhoreli 4 domy, mená sa nezachovali,
- v roku 1913 zhoreli 4 domy gazdov Ralidáka, Michala Bugaja, Antona Bakaľu, a Ondreja Jankuliaka,
- v roku 1933 zhorel 1 dom,
- v roku 1945 bol požiar s mimoriadne tragickými následkami. Zhorelo 5 domov gazdov: Jozefa Kalaja, Jozefa Huráka, Michala Baľáka a Štefana Bugaja. Pri požiari zahynuli Mária Bugajová a 3 a 4 ročné deti Albert Socha a Stanko Bugaj.

Obec Ťapešovo ťažko poznačili obidve svetové vojny. Do 1. svetovej vojny narukovalo 60 mužov s 15 pármí koní. Deväť občanov padlo na fronte, jeden v zajatí a dvaja zomreli po ťažkom zranení doma.

V roku 1918 vznikla Československá republika. Život v obci sa veľmi nezmenil. Ľudia trpeli veľkým nedostatkom.

V roku 1927 bola veľká povodeň, a keď sa ľudia konečne spamätali z následkov povodne, v roku 1930 spôsobila víchrica ďalšie veľké škody na poliach, lesoch a domoch.

Počas 2. svetovej vojny padlo 30 občanov Ťapešova. Do nemeckého zajatia padli 3 občania, 24 ich bolo odvečených na práce do Talianska. Mnohí boli nútení kopať zákopy pre Nemcov. Utrpenie z vojny sa skončilo oslobodením 3. apríla 1945 Sovietskou armádou. Po vojne sa život menil a prispôboval novému spoločenskému usporiadaniu.

V máji roku 1945 bola založená dedinská organizácia Komunistickej strany Slovenska.

V rokoch 1947 - 1949 bolo veľké sucho, neúroda, a pre nedostatok potravín prídellový lístkový systém, ktorý bol zavedený v roku 1939, pokračoval až do roku 1952. Prídellový systém nebol náhradou peňazí, ale boli vytvorené lístky na základné skupiny tovaru, napr. potravín, mydla, pohonné hmoty a pod.

Oznamy a nariadenia obce vyhlasoval miestny bubeník. Poslední hlásnici boli Michal Hurák a Michal Baľák.

Výmena peňazí, ktorej cieľom bolo zjednotiť menu na Slovensku a v Čechách, sa uskutočnila v roku 1945 a následne v roku 1953, postihla aj našich občanov, hlavne tých majetnejších.

V roku 1945 - 1948 bola obnovená Československá republika. Prvé voľby po vojne boli 29.5.1946, v ktorých na Slovensku vyhrala Demokratická strana. V ďalších rokoch sa začína budovať socializmus.

V 60-tych rokoch v celej Európe dochádza k politickým zmenám. Na Slovensku začína obrodný proces na čele s Alexandrom Dubčekom - Socializmus s ľudskou tvárou. Dňa 21. augusta na územie našej republiky prišli vojská 5-tich armád, aby zabránili oslabeniu Varšavskej zmluvy. Aj v našej obci sa to stretlo s nepochopením, ale bol zachovaný klud a pokoj.

Na Veľkonočný pondelok v roku 1986 vznikol požiar rodinného domu Františka Slivčáka.

K ďalšej politickej zmene došlo v rokoch 1989 až 1990. Boli to roky neuveriteľne bohaté na domáce i zahraničné udalosti. Boli to doslova prelomové roky v krajinách Východnej Európy. V našej krajine pokojnými protestami občanov bolo dosiahnuté nové spoločenské demokratické zriadenie s trhovou ekonomikou. Začali vznikať nové strany a hnutia aj v našej obci, ako VPN, KDĽ, HZDS, SNS a SDL'.

Dňa 1.11.1991 bola spustená 1. vlna kupónovej privatizácie. Kto bol dobre informovaný, tak na privatizácii mohol aj získať. No väčšina občanov našej obce na kupónku nespomína v dobrom. Zostali im podiely v bezcenných firmách a fondoch, a ešte k tomu prišli o 1000 korún československých, ktoré zaplatili za kupónovú knižku a niektorí stále musia platiť poplatky za správu účtov s bezcennými akciami.

V júni roku 1992 sa konali prvé slobodné voľby. Dňa 17. júla bola vyhlásená Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky a následne 1.9.1992 bola podpísaná

Ústava Slovenskej republiky. Pokračovalo to zánikom ČSFR a 1.1.1993 vznikla samostatná Slovenská republika. Naši občania po vytriezvení z eufórie slobody sa začali potýkať s prvotnými ťažkosťami ako nezamestnanosť a inflácia. Časom sa s tým vysporiadali a nastal uspokojivý stav.

ĽUDOVÉ KROJE

Pôvodný ľudový kroj sa nezachoval. V tridsiatych rokoch 20 storočia najmä starší chlapi nosili súkeňaky, ľanové košele a ženy dlhé sukne, jubky a kabátiky. Postupne sa odievanie prispôsobilo textilnému vývoju a mestskému štýlu.

ĽUDOVÉ NÁREČIE

Ťapešovské nárečie sa priradzuje do skupiny stredooravských nárečí. Typické je mäkkenie spoluhlásky l na ľ, alebo vynechanie spoluhlásky v slovách (sl'p-st'íp, jabl'ko - jablko, koľ'o-koľ'ko, toľ'o-toľ'ko, sl'nko-slnko).

ĽUDOVÁ ARCHITEKTÚRA

Prví obyvatelia obce si stavali príbytky v lese na holiach. Boli to prízemnice, čiastočne zapustené do zeme. Neskôr sa stavali povrchové príbytky. Takýto typ domu sa zachoval až podnes. Tieto domy mali izbu, pitvor a komoru. Neskôr už vo väčších domoch mali predňu, zadňu, bočňu. Boli to izby nazývané podľa toho, v ktorej časti domu sa nachádzali.

Súčasťou každého domu boli zadné stavy, kde boli maštal', humno, pocien'. Pri väčších gazdovstvách boli aj sypárne a rezárne. Tieto domy sa stavali drevené so šindľovou strechou a murovanou klenbovou pivnicou. Niektoré drevenice sa zachovali ešte dodnes. Obec Ťapešovo má typickú potočnú rádovú zástavbu.

ĽUDOVÉ ZVYKY

Ľudové zvyky v našej obci sa zachovali hlavne z obdobia Vianoc. Ešte stále niektorí veria na povery, ktoré sú spojené s týmito zvykmi.

Ešte pred štedrovečernou večerou jednotlivé domácnosti navštevujú

betlehemci, ktorí spevom vítali Pána. Hlavnou postavou v betlehemskej hre bol anjel v bielom rúchu, ktorý niesol betlehem. Ďalšími účastníkmi boli Bača, Stacho, Fedor a Kubo. Po večeri sa chodievalo „po spievaní“, kedy skupinky mladých ľudí spievali koledy pod oknami domov, deti vinšovali vinše a domáci každého obdarovali.

Zvyčajne na Silvestra miestny farár s kostolníkom, organistom a miništrantmi chodili po koľade. Bola to návšteva, ktorú v každom dome očakávali, pretože farár vysväcoval domy. Posvätenou kriedou zároveň napísal na dvere domu iniciálky mien biblických troch kráľov - G. M. B. (Gašpar, Melichar, Baltazár), krížik a rok návštevy. V jednotlivých domácnostiach im dávali peniaze, prípadne maslo, mlieko, tvaroh, výnimočne i obilie. Kňaz rozdával deťom sväté obrázky. Na Tri krále svätili v kostole vodu, ktorú si obyvatelia vo fľaškách prinášali domov.

Na Veľkú noc ľudové zvyky mali skôr náboženský charakter. Začínali Zeleným štvrtkom, kedy sa v kostolnej veži zviazali zvony a organ prestal hrať. Ráno, obed a večer už neohlasovali zvony, ale mladší a starší chlapci rapkali na rapkáčoch a kloпали na klopačkách po celej dedine. Takou miestnou raritou bol fúrik, ktorý pri tlačení vydával rapkavý zvuk. Na Veľký piatok sa dodržiaval prísny pôst na znak umučenia Ježiša Krista. Večer na Bielu sobotu na Vzkriesenie sa rozviazali zvony a organ začal hrať. Asi najkrajším sviatkom mládencov a chlapov bol Veľkonočný pondelok, kedy chodili po domoch, kde mali dievčatá a ženy, aby ich mohli pooblievať čerstvou a studenou vodou, ktorá je symbolom zdravia a krásy. Mládenci vodou nešetrili a niektoré dievčatá oblievali vedrami s vodou, ktorú nabrali cestou v miestnom potoku alebo zo studne. V dnešných časoch mládenci nosievajú so sebou i korbáč, ktorým vyoblievanú dievčinu vyšibú, najlepšie z 8 spletených čerstvo narezaných vrbových prútov, čo má dievčatám obnoviť silu, rast a zdravie. Po vykúpaní dievčina svojich kúpačov obdarila maľovanými vajíčkami, stuhou na korbáč a pohostila ich.

Na Ondreja dievčatá varili halušky, do ktorých vkladali lístočky alebo varili olovo a liali ho cez kľúč. Mládenci zasa váľali záchody, odnášali vráta.

Neskôr začala tradícia stavania vatier a májov. Budúci regrúti pripravili vatru, ktorá sa zapalovala 30. apríla neskoro večer. Pri vatre sa zišla celá dedina a spievalo sa a veselilo až do skorého rána. Ráno, len čo sa začalo brieždiť, mládenci na voze rozvážali a stavali májky skoro všetkým dievčatám. Doprevádzali sa spevom a

harmonikou. Najväčšie máje sa stavali pri kostole a pri krčme. Boli to veľké žrde ohobľovaných smrekov, na vrchole bol upevnený stromček, ktorý ozdobili stuhami z krepového papiera. Večer nasledovala májová veselica. Posledný májový deň sa májky zhadzovali.

ZNAK, PEČAŤ, VLAJKA

A KULTÚRNE PAMIATKY

Znak, vlajka a pečať obce predstavujú tri základné symboly. Ťapešovo začalo používať vlastnú pečať koncom 16. storočia. Erb obce vychádza z historického pečatného symbolu. Historické pečatidlo obce Ťapešovo je uložené v Oravskom múzeu. Pochádza z 18. storočia. V jeho strede je lev držiaci ružu. Po obvode je kruhopis, ktorý znie - .SIGIL.POS:TAPESOV. Je to symbol rodového erbu Thurzovcov, ktorí vydali nariadenie o založení obce. Dnešná pečať je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom – OBEC ŤAPEŠOVO .

Vlajka pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej, červenej a žltej. Ukončená je 3 cípmi.

MÓROVÝ CINTORÍN

Mórový cintorín pochádza zrejme z obdobia roku 1739, alebo 1845 - 1847, keď bolo Ťapešovo postihnuté morom. Pripomína ho železný kríž na kamennom podstavci. Nachádza sa v chotárnej časti Klin nad potokom Nevolajka.

PRÍCESTNÝ KRÍŽ

Prícestný kríž stojí na križovatke štátnej cesty z Námestova do obce medzi dvoma chránenými lipami. Je to kvádrový kamenný stĺp zakončený rímsovou hlavicou, na ktorej je kamenný krucifix. V spodnej časti má volúty. V strede bol reliéf Panny Márie. Tento kamenný barokový stĺp pochádza z roku 1772.

KAPLNKA

Je to murovaná mala stavba, pochádzajúca z roku 1830. Stojí na križovatke v hornej časti obce. V minulosti, ale aj dnes slúži na odpustové bohoslužby .

ZVONICA

V obci bola drevená zvonica s 2 malými zvonmi. Zvonica sa do dnešných čias nezachovala. Nachádzala sa za potokom Nevolajka oproti Jozefovi Hurákovi č.44. Zvonilo sa ráno, na obed, večer, pri úmrtí, pri silných búrkach, ale aj pri závažných nešťastiach, vojne a pod.

CHOTÁR A URBÁR

CHOTÁR

Obec Ťapešovo sa rozprestiera na území Oravskej kotliny. Susedí na severozápade s obcou Oravská Jasenica, na severovýchode s obcou Vavrečka, na juhozápade s obcou Lokca a spoza vrch s obcou Krásna Hôrka a Štefanov. Celou obcou sa tiahne potok Nevolajka. Ďalej sú to hraničné potoky chotára Adamka a Javorina, ktoré ústia do Bielej Oravy. Na území chotára sú aj menšie pramene ako - Slatinné pramenisko, Železná studnička na začiatku Zhorelín a sírnaté pramenisko Vajcovka pod Bučinou.

V roku 1615 má obec pridelenú horu Pilsko.

V roku 1850 bol prvýkrát zameraný chotár obce Ťapešovo. Rozloha chotára obce Ťapešovo je cca 673 ha, z čoho pripadá 130 ha na lesnú pôdu, 373 ha na poľnohospodársku pôdu a ostatná časť chotára je využívaná na iné účely.

V roku 1927 - 1934 bola prevedená komasácia Ťapešovského chotára.

Historické názvy chotára som čerpala z historických máp overených 4.12.1935 v Ťapešove. Tieto katastrálne čiastky sa nachádzajú:

- z lokčianskej strany:
 - Za skalou,
 - Rovienky,
 - Pálenice,
 - Kyseľovo,
 - Pod sosnami,
 - Sihotky,
 - Klinec,
 - Trní sad,
 - Adamka,
 - Jadroňovo.

- z poza vrch:
 - Vlčia Jama - Žebrák,
 - Mláky,
 - Pri Krásnickom
 - Košiare.

- z vavrečskej strany:
 - Výhrady,
 - V mlákach,
 - Starý mlyn,
 - Nižné lúky,
 - Nad odrazom,
 - Pod Javorinou,
 - Figurovo,
 - Badárovo,
 - Pri kanále,
 - Krútidlo,
 - Vyšné lúky.

- z jasenicekej strany:
 - Pri moste,
 - Pri svätom Jáne,
 - Mlyn,
 - Kalajovo - Babišov,
 - Flórovo,
 - Podlúžky.

- stred tvoria:
 - Láclavíkovo,
 - Pri studienke,
 - Pod Šľogu,
 - Pod bučinu,
 - Stredný lán,
 - Hurákovo,
 - Vrch,
 - Roveň,
 - Kopec,
 - Paseky,
 - Cestiska,
 - Do Javorinky,
 - Jadrončíkovo,
 - Šimálovo,
 - Rošťákovo,
 - Šiprún,
 - Klin,
 - Mareckého,
 - Babišov,
 - Klenina,
 - Prčinovo,
 - Nižné záhumnie,
 - Tomovčíkovo,
 - Kajankovo,
 - Kapustné hrady,
 - Pod závoz,
 - Vendovo,
 - Zodraté,
 - Nižná Klenina,
 - Pľac,
 - Čerchliská,
 - Lán,
 - Bakaľovo,
 - Láz,
 - Jankulákovo,
 - Vyšné záhumnie,
 - Lazíky,
 - Pod koľajou,
 - Bugajovo,
 - Kameňolom,
 - Šírava,
 - Zhoretiny - Zhoreliny,
 - Pri peci,
 - Sírna voda,
 - Na jame,
 - Balákovo,
 - Pod košiare,
 - Semerky,
 - Paseky,
 - Potok,
 - Bučina,
 - Košárce,
 - Nad Javorinou,
 - Pod Košťálkou,
 - Pod kopcom,
 - Nad Nevolajkou,
 - Pod horou,
 - Grúň,
 - Dieľnica,
 - Prostredné,
 - Sochovo,
 - Dolina,
 - Strmé,
 - Nad hradskou,
 - Skalka,
 - Sihla,
 - Do Javorinky,
 - Kút,
 - Podstrelencovo
 - Krivý kút,
 - Nad Adamkou.

Najvyššie položené miesto v chotári má nadmorskú výšku 1034 metrov nad morom a najnižšie má 620 metrov nad morom. Stred obce leží vo výške 675 metrov nad morom.

URBÁR

Vydaním nariadenia Márie Terézie v roku 1767 bol založený Urbár, ktorý upravil vzťah k pôde, ktorej vlastníkom bol zemepán a držiteľom poddaný. Po zrušení poddanstva v roku 1848 bola evidencia tejto pôdy podkladom právneho prechodu do vlastníctva roľníkov.

V roku 1919 nastala Pozemková reforma. Vznikol spolok Bývalých urbarialistov, ktorý bol v roku 1958 zrušený, kde boli podiely uvádzané v grajciaroch. Jeden grajciar bol 0,32 árov. Celok mal 1227,07 árov.

Dňa 22.10.1991 sa obnovilo katastrálne územie v jeho historických a vlastníckych hraniciach. Na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky bolo zaregistrované Združenie urbarialistov pod č.VVS/1-900/90-4476. Bol zvolený päť členný výbor v zostave: Ondrej Kysel', Anton Jadroň, Jozef Láclavík, Pavol Bugaj a Pavol Jadroň.

Valné zhromaždenie sa schádzalo 2 krát do roka. Zápisné bolo 100 korún. Pozemkový fond schválil dohodu o vydaní nehnuteľnosti podielnikom urbáru. Zoznam podielnikov bol zostavený z Bývalého spolku Ťapešovských urbarialistov.

V roku 1994 vzniká Pozemkové spoločenstvo a v roku 1996 Urbarialisti obce Ťapešovo s právnou subjektivitou. Je zvolený nový výbor. Predsedom sa stáva Pavol Bugaj a podpredsedom Anton Jadroň. Členovia sú Peter Balák, Anton Bakala a Pavol Jadroň. Do dozornej rady boli schválení Miroslav Hurák, Ing. Milan Tomášek a Eduard Jančíga.

VÝSTAVBA, INFRAŠTRUKTÚRA A SLUŽBY

V nasledujúcich rokoch boli uskutočnené jednotlivé stavby:

- 1772 bol postavený prístavný kríž,
- 1828 bola postavená škola, ktorá patrila medzi prvé verejné stavby v obci,
- 1830 bola postavená kaplička,
- 1848 bolo postavené hasičské skladisko v náklade 30 tisíc korún,
- 1932 bola prvá oprava školy,
- 1938 začala fungovať prvá telefonická linka Ťapešovo – Lokca,
- 1942 sa prvý krát rozsvietili žiarovky - 16 februára o 17:37 hodine,
- 1949 - 50 bola vybudovaná cesta od cintorína po Babišov – Vicionálka,
- 1954 - 1956 bol postavený kultúrny dom,
- 1956 - 1957 bolo vybudované nákupné stredisko Jednoty - SLD. Predtým bol obchod v priestoroch sýpky u Floriána Kysel'a.
- 1957 bola generálna oprava školy,
- 1960 začal fungovať miestny rozhlas, v ktorom sa ako prvá pesnička zahrala - Na družstevnom láne vrana krákora...
- 1966 bol postavený rímsko-katolícky kostol Anjela strážcu,
- 1970 – 1975 si občania svojpomocne vybudovali vodovod, v kultúrnom dome pristavili javisko, zregulovali potok Nevolajka a vybudovali cestu v novej časti obce - je to prvé odbočenie vľavo z cesty na dolnom konci obce. Túto dolnú časť obce nazývali Kolónia.
- 1971 - 1974 bola postavená bytovka JRD,
- 1977 - 1983 bola postavená Materská škola v akcii Z,
- 1986 bola založená prevádzka pri Miestnom národnom výbore, neskôr z prevádzky vznikol Obecný podnik DOSTA. Prvými zamestnancami bol Jozef Rypák a Ján Jesenský. Medzi prvé akcie patrilo vybudovanie CO skladu a záchyt prameňov. Potom pribudli ďalší, zamestnanci - Karol Remeš, Peter Papaj, Rudolf Kálaj, Jozef Socha, Jaroslav Bugaj, Štefan

Hurák, ktorí sa podieľali na budovaní a poskytovaní služieb občanom obce Ťapešovo. Účtovníčku Obecného podniku robila Ľudmila Jančígová.

- 1988 - 1989 zrekonštruovali predajňu Jednoty,
- 1988 - 1989 bol rekonštruovaný vodovod,
- 1990 bola uskutočnená prístavba a rekonštrukcia budovy Základnej školy 1. - 4. ročník,
- 1992 - 1993 zrekonštruovali a pristavili požiarňu zbrojnicu s nákladom 110000 korún a opravili ľadoveň. V týchto rokoch bola tiež vybudovaná cesta popri rodinných domoch č.142 - 153.
- 1993 – obecný podnik zbúral chátrajúcu drevenicu, v ktorej bývala svojrázna rodinka Podstrelencových a postavil malý rodinný domček z peňazí našetrených z dôchodkov týchto občanov, ktoré spravoval Obecný úrad bez nároku na odmenu.
- 1994 bola zrekonštruovaná kaplička a vybudované chodníky na cintoríne,
- 1997 postavili murovanú čakáreň pre deti dochádzajúce do ZŠ v Lokci,
- 1998 z príspevku nadácie Ekopolis bol vybudovaný prístrešok na obecnú studňu. Táto nadácia poskytla financie aj na stavbu amfiteátra, ktorý je umiestnený na ihrisku. Bol dokončený v roku 2000.
- V roku 2000 sa začala 1. etapa plynofikácie obce.

Po prelomových rokoch v roku 1989 - 1990 v obci začali vznikať prvé súkromné firmy, živnosti a služby:

- Potraviny u Ivety - Iveta Olešová
- Stolárstvo - Ferdinand Oleš
- Krajčírstvo - Anna Jesenská
- Pekys - potraviny a ubytovanie Peter Kyseľ,
- Potraviny - Ľubomír Kyseľ
- Stavebná výroba - Pavol Kraus
- Samostatne hospodáriaci roľník - Milan Bakaľa
- Plastik - Jozef Jendroľ

- Mirutomi - Miroslav Fafejta, Anton Bernat'ák
- Seven - drevovýroba - Vladimír Svetlošák
- TRADE - drevovýroba - Vladimír Rusnák

DRUŽSTVO

Bolo založené v roku 1950 a počas prvých troch rokov sa vystriedalo 7 predsedov až sa nakoniec rozpadlo. Znovu sa obnovilo v roku 1953, ktorého predsedom bol Jozef Jadroň, následne Jozef Hurák.

V roku 1957 to bolo väčšinové družstvo a v roku 1958 to bolo celoobecné Jednotné roľnícke družstvo na čele s predsedom Jánom Kalajom. Družstevníci sústredili 61 kráv, 23 jalovic, 25 ošípaných, 8 koní, 45 sliepok, osivo a sadivo.

V roku 1963 vystriedal Jána Kalaja nový predseda Rudolf Miškovčik. Potom prevzalo vedenie Florián Kysel', Jozef Jaroš, Ing. Jozef Laclavík, Jozef Štefanovič a Štefan Branický. Družstvo posledný krát samostatne hospodáril v roku 1972 a v roku 1973 sa zlúčilo s JRD Vavrečka.

V roku 1977 vznikol požiar v senníku JRD so škodou 150 tisíc korún.

JRD zakúpilo v roku 1986 kompletnú výstroj pre hokejistov v obci.

V roku 1987 sa zlúčilo ťapešovské družstvo s lokčianskym. Vzniklo JRD Magura s novým predsedom Ing. Jozefom Sochom a trvalo až do roku 1993. Družstvo v tomto období dosahovalo veľmi dobré výsledky v doživosti, v rastlinnej výrobe, v pestovaní krmovín a zemiakov. Družstvo sa zaraďovalo medzi najlepšie v okrese a v súťaži – Oravská mliečna liga - sa viac krát stáli držiteľmi Zlatého šechtára.

V roku 1993 sa JRD Magura oddelilo od Lokce a spojilo sa s Vavrečkou. Predsedom Roľníckeho družstva Vavrečka - Ťapešovo so sídlom v Ťapešove sa stal Ing. Pavol Trabalka. V tom roku vybudovali Syrárneň na spracovanie kravského mlieka. Výrobky tejto syrárne sú žiadané a dodnes idú veľmi dobre na odbyt.

ŠKOLSTVO

ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Prvá škola bola postavená v roku 1828. Bola to však len drevená zrubová stavba, a tak v roku 1905 postavili murovanú školu.

Už v roku 1932 bola uskutočnená oprava budovy školy, bola zriadená druhá trieda a pristavili sa dreváreň a sociálne zariadenie. V roku 1957 bola generálna oprava celej budovy. V tom období sa tu učilo 63 žiakov na dve smeny.

V rámci integrácie v roku 1978 bola zrušená škola v Ťapešove. Všetci žiaci navštevovali Základnú školu v Lokci.

V roku 1991 sa obnovilo vyučovanie v malotriednej Základnej škole v Ťapešove, ročník 1 - 4, ktorá bola zrekonštruovaná za 1,78 milióna korún.

Učitelia pôsobiaci od roku 1957 až 2000:

- Mereš Štefan,
- Očkaják Anton,
- Šimek Milan,
- Košťálová Anna,
- Čurjak Jozef,
- manželia Giglerovci, Jasenkovci, Jánoškovci a Smidžárovci,
- Daňková Daniela,
- Švecová Daniela,
- Jadroňová Anastázia,
- Valčíčáková Marta,
- Medvecká Margita,
- Brňáková Zdenka,
- Gráciková Eva,
- Olešová Mária,
- Vnučáková Jarmila.

Vychovávateľia pôsobiaci v školskej družine od roku 1992 až 2000 boli

Vnučáková Jarmila a Gereková Mária.

Školníci boli Jadroň Pavol a Banášová Darina, ktorej pracovnou náplňou určitý čas bolo aj kúrenie v škole. Ďalším kuričom bol Bugaj Jozef.

MATERSKÁ ŠKOLA

Prvá Materská škola bola zriadená v roku 1951. V tomto zariadení sa neskôr podávala aj strava. Materská škola bola umiestňovaná spočiatku v súkromných domoch. Až v roku 1970 bola premiestnená škôlka do budovy Základnej školy.

V roku 1975 sa opäť škôlka presťahovala do rodinného domu č.125 (prčínovky) a priestory pre staršie deti boli v bytovke JRD.

V roku 1981 sa vrátila škôlka do budovy Základnej školy, pretože žiaci navštevovali od 1. ročníka ZŠ v Lokci. S výstavbou novej škôlky pre 60 detí sa začalo v roku 1977 a dokončená bola v roku 1983. Náklady na túto stavbu boli 1,58 milióna korún a bola budovaná v akcii Z.

Učiteľky pôsobiace v Materskej škole od jej začiatkov až do roku 2000:

- Miartušová Zdena,
- Giglerová Štefánia,
- Michnová Anna,
- Kabaňová Terézia,
- Mušáková Mária,
- Kolčáková Anna,
- Fejová Emília,
- Kristová Antónia,
- Bombeková Agneša,
- Čajková Alena,
- Červeňová Marta,
- Skaláková Anna,
- Huráková Zdena,
- Hriňová Mária,
- Bugarová Janka,
- Michalčíková Daniela,

- Ferancová Tatiana,
- Lednická Marta.

Školníčky, ktoré dbali na poriadok a čistotu boli: Helena Bugajová, Agnesa Huráková, Mária Huráková a Anna Šimuradiková.

Kuchárky, ktoré deťom varili boli: Viktória Jesenská, Mária Huráková-Vendová a Jozefína Jančigová. Pomocnou silou v kuchyni bola Mária Ilková.

Kuričmi materskej školy boli Ľudovít Jadroň, Štefan Hurák, Jozef Hurák, Jozef Bugaj a Štefánia Lipničanová.

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

KULTÚRNY DOM

Prvý kultúrny dom bol otvorený v roku 1956. Jeho budovanie sa začalo v roku 1954 so štátnym príspevkom 145 tisíc korún a časť nákladov pokryl Miestny národný výbor z výťažkov spoločne pestovaného ľanu. Predtým všetky kultúrne a verejné podujatia sa sústreďovali okolo školy. Otvorením kultúrneho domu sa začali organizovať divadelné predstavenia, rôzne spoločenské akcie, ako tanečné zábavy, svadby, neskôr plesy a detské karnevaly a začali sa taktiež premietiť filmy. Každoročne sa konajú posedenia s dôchodcami, ktoré organizujú pracovníci obecného úradu v spolupráci so školou.

V roku 1999 začala rekonštrukcia kultúrneho domu.

OSVETOVÁ BESEDA

Osvetová beseda bola založená 14. mája 1952. Jej prvým správcom bol vtedajší riaditeľ školy Anton Djubašák. Zásluhou správcu vydávali Dedinské noviny a dva razy do mesiaca sa premietali filmy.

OBECNÁ KNIŽNICA

Obecná knižnica vznikla v roku 1924 s obsahom 40 kníh. Knižnica bola umiestnená v škole. Prvou knihovničkou bola učiteľka Šprtlová. Po dobudovaní kultúrneho domu knižnica bola premiestnená do jeho priestorov. O knižnicu sa starali väčšinou miestni učitelia, niekoľko rokov pôsobili ako knihovničky aj Emília Huráková a Helena Huráková. Naposledy bola vedená ako knihovnička pani Jozefína Jadroňová. Počas jej vedenia bola knižnica premiestnená do opusteného domu č.93. V tomto období knižnica obsahuje 1444 výtlačkov kníh.

OCHOTNÍCKE DIVADLO

Prvé divadelné hry sa nacvičovali pod vedením učiteľov Mereša Štefana a p. Janošku v priestoroch školy. Pod ich vedením boli nacvičené divadelné hry - Kamenný chodníček, Čudo, Hora volá, Miestny rozhlas, Trasovisko a Testament.

Po otvorení kultúrneho domu divadla nacvičovali p. Jaroš /predseda JRD/ a Alojz Vráb. Nacvičené hry čerpali hlavne z dedinského prostredia ako - Kubo, Svedomie, Verona, ktorých autormi boli slovenskí klasici. Nacvičené divadelné hry boli predstavené aj v blízkych dedinách ako: Mútne, Rabča, Breza a Klin. Účinkovali v nich ochotníci - Stanislav Hurák, Martin Bugaj, Štefan Hurák, Justína Baľáková, Alojz Vráb, Mária Huráková, Alžbeta Jančigová, Florián Bugaj, Bernardína Prčinová, Anton Socha, Helena Kyseľová, Melánia Bugajová, Ondrej Kolek, Ľudovít a František Jadroň, Agneša Baľáková, Štefan Bugaj, Prčinová Anna.

Začiatkom 90-tych rokov sa už presadili mladší ochotníci - Jozef Žuffa, Vladimír Jesenský, Ján Jesenský, Iveta Huráková, Eva Maťašáková, Katarína Jadroňová, Milka Sochová, Viliam a Marian Jadroň, Mária Sochová.

V roku 1998 ochotnícky súbor ŤUK naštudoval divadelnú hru Kamenný chodníček od autora Ferka Urbánka, v réžii Márie Remešovej a Ľudmily Jančigovej. Ochotníci: Michal Baľák, Peter Bakaľa, Zuzana Baleková, Gabriela Bugajová, Eva Huráková, Miloš Hurák, Mário a Ľuboš Hurák, Monika Jadroňová, Anna a Eva Jesenská, Peter Kyseľ a Zuzana Remešová. S touto divadelnou hrou sa zúčastnili na Okresnej oravskej prehliadke divadelných súborov a tiež vystúpili na Podroháčskych folklórnych slávnostiach v Oravskom Bielom Potoku dňa 6.8.1999. Hostovali aj v susedných dedinách Vavrečke, Krušetnici a v Sihelnom.

Rok 2000,

končí druhé tisícročie a naša obec píše svoju históriu už 420 rokov. Pri tejto príležitosti bola vydaná monografia obce Ťapešovo.

Dňa 29.a 30. júla 2000 boli usporiadané Obecným úradom dôstojne oslavy s bohatým programom, ktorý sa začal v sobotu zábavným popoludným pre deti. V nedeľu sa pokračovalo slávnostnou svätou omšou. Potom bol otvorený 1. ročník hasičskej súťaže o putovný pohár starostu obce.

Popoludní bol pripravený kultúrny program, občerstvenie pri guláši a zábava. Naši občania si tiež mohli pozrieť v zasadačke obecného úradu expozíciu starých fotografií a predmetov, ktoré používali naši predkovia v minulosti.

ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE A ZDRUŽENIA

V našej obci ľudia na pohľad žili skromný, nenápadný a jednoduchý život, ale vplyvom vývoja spoločnosti sa začali združovať v rôznych spolkoch, ktoré vznikali v nasledujúcich rokoch:

- 1948 v obci bol založený Československý zväz mládeže,
- 1949 sa pri MNV vytvoril Výbor žien, neskôr v rokoch 70-tych bol premenovaný na Slovenský zväz žien,
- 1951 vznikol Československý červený kríž,
- 1955 bol založený Zväzarm,
- 1964 bol založený Zväz pre občianske záležitosti, ktorý organizoval obrady - uvítanie deti do života, rozlúčky so zosnulými, životné jubileá.

Veľmi dobre si tu počínali - rybári, včelári, holubári a lesníci. Dlhú tradíciu majú požiarnici a futbalisti, ktorí boli v našej obci veľmi dobre organizovaní.

TELOVÝCHOVÁ A ŠPORT

Šport v obci sa zameriaval hlavne na futbal, hokej a stolný tenis. V roku 1952 bola založená športová organizácia Telovýchovná jednota Sokol.

Prvé ihrisko bolo oproti JRD. Potom TJ dostala pozemok na Sihle, ktorý slúžil ako ihrisko. Prvým predsedom TJ bol Rudolf Hurák. V roku 1955 sa TJ rozpadla a obnovila sa až v roku 1967 pod názvom TJ Družstevník Ťapešovo pod vedením Milana Bakaľu, Viktora Kyseľa a Ivana Jackulíka. Pretože obec nemala ihrisko, ktoré by spĺňalo podmienky na majstrovské futbalové zápasy, hrávalo sa na hosťujúcich ihriskách. Spočiatku dochádzali spojovým autobusom alebo traktorom, ale do blízkych dedín aj pešo. Prvý zápas na vlastnom ihrisku sa odohral v roku 1969. Pretože povrch bol nekvalitný, musel sa zrekonštruovať. Majstrovské stretnutia sa začali hrať na domácom ihrisku až v roku 1977. V ďalších rokoch sa postavili do vedenia Jozef Čajka, Peter Balák a Rudolf Bakaľa. Po čase ich vystriedali Bohuslav Čajka, Stanislav a Anton Bakaľa a Anton Balek. Ďalšie vedenie tvorilo Pavol Bugaj,

Anton a Stanislav Bakaľa, Ján Hurák, Jozef Graňák a Anton Balek.

V roku 1982 bol zakúpený vlastný autobus.

Športovci brigádnicke vybudovali záchytné siete a v spolupráci s prevádzkou MNV tenisovú plochu, ktorú v zimnom období využívali ako ľadovú plochu. Ľadová plocha sa tešila nesmiernej obľube. Využívali ju starí, mladí, ktorí zvädzali urputné boje v hokejovom zápole. Dôležité bolo toto klzisko i pre najmenších. Tu sa deti učili prvým krokom na ľade.

V roku 1983 sa začala stavba šatní. V tomto roku na jarnej súťaži po prvýkrát v histórii ťapešovskí futbalisti postúpili do II. triedy - najvyššej oravskej súťaže. TJ Družstevník udržiaval družbu so športovcami v Lazanoch a Vrchteplej. Istý čas mužstvo A prestalo hrať kvôli financiám. Dorast trénoval Stanislav Bakaľa, ktorého vystriedal Ján Žofaj.

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ SPOLOK

V Ťapešove bol založený prvý dobrovoľný hasičský spolok v roku 1922. Patril do okresnej hasičskej jednotky č. 23 v Námestove. Okresný úrad v Dolnom Kubíne v roku 1927 rozhodol o povinnom zakladaní hasičských spolkov. Pri notárskych úradoch pôsobili požiarni referenti, ktorí raz mesačne kontrolovali kochy (piecky na pôjdoch) v domoch. Zemská hasičská jednotka vydala stanovy pre hasičské spolky.

Hasičstvo má v obci dlhú tradíciu. Občania Ťapešova sa už pred I. svetovou vojnou zúčastňovali obecnej varty, aby predchádzali požiarom. Prvým veliteľom hasičského spolku bol Ondrej Jankuliak.

V roku 1945 boli vytvorené dobrovoľné hasičské zbory. V roku 1948 obec začala stavať hasičské skladisko z vlastných prostriedkov s nákladom 30 tisíc korún. Od roku 1950 hasičstvo patrilo pod MNV. Požiarnie cvičenia v tom období viedol Anton Socha a Florián Kyseľ. V roku 1951 obec vlastnila striekačku - PS 8, s ktorou sa zúčastnili na cvičení vo Vasíľove.

V roku 1991 na mimoriadnom zjazde sa zmenil názov na - Dobrovoľná požiarna ochrana SR, zmenila sa tiež zástava, znak a pečiatka. V roku 1997 získala obec Aviu A31/K/5 so striekačkou PPS 12.

Dňa 8. júna 1997 sa konala Okresná súťaž požiarnych družstiev pri príležitosti

70. výročia vzniku oficiálneho hasičského spolku v Ťapešove. Táto súťaž sa konala opäť po 36 rokoch v Ťapešove.

V roku 1999 sa naši požiarnici zúčastnili Okresnej súťaže požiarnych družstiev v Babíne, kde získali 1. miesto dorastenci aj dospelí. Postúpili do krajskej súťaže v Liptovskom Mikuláši, kde získali 8. miesto.

Pri príležitosti 420. výročia založenia obce Ťapešovo (rok 2000) Dobrovoľný požiarny zbor zorganizoval súťaž o Putovný pohár starostu obce. Obsadili 1. miesto. V tomto roku sa zúčastnili aj súťaže v Lomnej, kde obsadili muži 3. miesto a v Hruštíne dorastenci boli na peknom druhom mieste.

Bohu na slávu a blížnym na pomoc!

ZVÄZARM

Táto organizácia slúžila na predvojenskú prípravu športovej a technickej zdatnosti mládeže. Zväzarm patril pod okresnú organizáciu Dolný Kubín. Predsedami Zväzarmu boli Ignác Kyseľ, Hurák Milan, Bugaj Pavol a Hurák Peter. Organizovali rôzne súťaže pre mládež. Najviac sa im darilo v streľbe. Tento strelecký kolektív v zložení - Jadroň Roman st., Jadroň Roman ml., Hurák Rudolf, Hurák Pavol, Bugaj Pavol a Oľga Sochová postúpili do streleckej ligy. Zväzarm zanikol v roku 1989.

POĽOVNÍCTVO

Poľovníci z Ťapešova patrili pod Poľovnícke združenie (PZ) - Vavrečka. Predsedami boli Karol Miklušičák, Kojda Ján, Šmelingay Pavol a Medžo Milan. Prvý poľovnícky hospodár bol Prčina Jozef.

Medzi najstarších členov poľovníckeho združenia patrili Prčina Gustav, Prčina Ignác a Prčina Jozef. PZ - Vavrečka sa skladá z troch katastrov obcí a to Lokca, Vavrečka a Ťapešovo. Poľovalo sa na ploche približne 3000 hektárov. V tomto PZ boli aj mnohí členovia z iných miest a obcí ako Námestovo, Or. Podzámok, Breza, Vasil'ov, čo niekedy viedlo k nezhodám s vlastníkmi poľovných pozemkov. Hlavnou náplňou poľovníckeho združenia je komplexná starostlivosť o poľovnícky revír a výkon práva poľovníctva.

Poľovníci našej obce sú: Bugaj Pavol, Hurák Miroslav - Seňor, Bugaj Marián, Ing. Krivulčík Ján, Jadroň Pavol, Bakaľa Jozef, Madleňák Jaroslav.

Lovu zdar!

HOLUBÁRI

Holubári z našej obce boli organizovaní pod Oblastným združením poštových holubov v Základnej organizácii Námestovo.

Chovatelia Rudolf Hurák, Pavol Bugaj, Balák Peter a Emil Bugaj sa zúčastňovali tuzemských aj medzinárodných pretekov.

V roku 1990 bola založená nová ZO v Lokci, ktorá zastrešovala aj holubárov z Ťapešova. Predsedom bol František Feja z Lokce a výcvikárom Peter Balák z Ťapešova.

Letu zdar!

VČELÁRSTVO

V roku 1926 bol na Slovensku založený Slovenský spolok včelárov. V našej obci sa včelárstvu venovali už pred II. svetovou vojnou. Pamätní sú včelári richtár Juraj Socha a Jozef Jadroň - Juzek.

Na Vianoce na štedrý deň -viliu nosili deti richtára a Juzeka pohárik medu do každej rodiny. Dedinu si rozdelili na dve polovice. Gazdiné deti odmenili šestákom (20 halierov). Keď sa im včely rojili, nasledovali tieto včely spížikmi (zvončekami) a frkali ich vodou – zastrešovali dažďom, a tak sa potom včely vracali späť.

Po vojne sa spolok premenoval na Slovenský zväz včelárov. Včelári z Ťapešova patrili pod ZO - Námestovo. Včeláreniu v našej obci sa venovali Anton Socha, Ján Socha, Klus Jozef, Ignác Prčina, Milan Bakaľa, Anton Tylka, Pavol Jadroň, Juraj Ilko, Rudolf Machaj, Vladimír Bugaj a Jozef Múdry. Obvodový dôverník bol Jozef Klus. Stanovište včiel mali len v Ťapešovskom katastri.

RYBÁRI

Miestna organizácia rybárov bola založená v roku 1925 v Námestove.

Medzi prvých organizovaných rybárov patrili: Martin Bugaj, Jozef Hurák - z vršku, Štefán Jančiga, Jozef Hurák, Vendelín Hurák. Postupne k nim pribudli Bugaj Vladimír, Bugaj Stanislav, Miroslav Hurák, Felix Lipničan, Ondrej Banás, Pavol Jančiga a Pavol Kraus. Ryby lovili na Oravskej priehrade, na riekach Orava, Veselovenka, Mútňanka a Hruštínka. Rybári okrem lovu rýb, sa intenzívne starajú o čistotu vôd a okolia tokov. Zarybňovanie rýb zabezpečuje Rybársky zväz Žilina z predaja povoleniek.

Počet rybárov z roka na rok rastie, čo je dobrý signál pre zachovanie Rybárskeho zväzu.

Petrov zdar!

HISTÓRIA FARNOSTI A CIRKEVNÝ ŽIVOT

Obec Ťapešovo patrí do lokčianskej farnosti. Veriaci z Ťapešova, keďže svoj kostol nemali, chodili na nedeľné sväté omše do Lokce, ktorí mali svoj kostol už v 16. storočí. Mnohí starší občania si ešte dnes pamätajú, ako chodili - za mlada - do lokčianskeho kostola cez vršky peši a bosí, aby si nezodrali topánky. V roku 1960 občania začali uvažovať o výstavbe kostola. Režim tej doby nebol však naklonený cirkevným aktivitám, tak sa kostol začal stavať ako dom smútku. Keďže projektová dokumentácia nebola dodržaná, stavba bola zastavená.

Naši veriaci z veľkej túžby po svojom vlastnom duchovnom stánku sa vystavili riziku postihnutia vrchnosťou a aj napriek pozastaveniu stavby sa rozhodli v nej pokračovať svojpomocne. V obci urobili finančnú zbierku. Miestne JRD, ktorému predsedal Rudolf Miškovčík, prispelo stavebným materiálom.

V roku 1966 bol kostol dokončený a vysvätený 2.10.1966 na odpust Anjela strážcu.

Na čelnej strane kostola visel obraz Anjela strážcu, ktorý namaľovali rehoľné sestry Božského srdca. Drevené plastiky Krížovej cesty a ústredný kríž vyrezal rezbár Jozef Jadroň. Bohoslužby chodil celebroad vtedajší správca farského úradu vdp. Jozef Harkabúzik, ktorého vozili najprv na bričke, v zime na saniach ťahaných koňmi, neskôr už autom.

Prvým kostolníkom bol Jozef Trabalík. Od roku 1968 až do 1991 bol kostolníkom Rudolf Hurák. Po jeho smrti sa ujala tejto funkcie jeho manželka Mária Huráková.

Prvý a jediný zvonár bol Juraj Jadroň. Neskôr zvonenie fungovalo na elektriku. Prvé zvony do kostola preniesli zo zvonice. Jeden však bol prasknutý už od 2. svetovej vojny. Preto veriaci vytvorili zbierku na opravu, s finančnou pomocou JRD v sume 140 tisíc korún.

V Brodku u Přerova (p. Dytrychová) pretavili dva menšie zvony na väčší a jeden vyhotovili nový, ktorý nesie meno - Emanuel - podľa vtedajšieho farára Emanuela Chyllu. Zvon vysvätil dňa 8.10.1989 spišský biskup František Tondra.

O upratovanie a výzdobu kostola sa týždenne staralo vždy asi 5 rodín.

V roku 1998 zo zbierky veriacich sa kúpili do kostola nové koberce.

Farári pôsobiaci v Ľapešovskom kostole Anjela Strážcu do roku 2000:

- 1966 - 1972 vdp. Ján Harkabúzik
- 1972 - 1974 vdp. Ján Hvizdoš
- 1974 - 1980 vdp. Jozef Biel'ak
- 1980 - 1982 vdp. Jozef Soldiga
- 1982 - vdp. Emanuel Chylla

DEMOGRAFIA

Demografia obce sa vyvíjala pod vplyvom historických udalostí.

V roku 1588 mala osada 6 domov.

V roku 1624 - 26 tu žilo asi 27 rodín a 140 obyvateľov.

V roku 1715 obec mala 35 gazdov s rodinami.

V nasledujúcej tabuľke je zaznamenaný počet obyvateľov a domov obce v jednotlivých rokoch podľa sčítania ľudu.

Rok	Počet obyvateľov	Počet domov
1870	308	57
1930	355	72
1950	338	74
1961	440	78
1970	432	75
1980	479	122
1991	530	123

Pre dostupnejšie informácie v ďalších rokoch podrobnejšie rozoberiem demografiu obce. Spomením rok 1980, kedy bolo sčítanie ľudu. V Ťapešove bol zavedený vodovod v 97 domácnostiach, chladničky malo 95 domov, práčky malo 97 gazdín, televízory boli v 93 domoch a osobné auto vlastnilo 20 občanov.

V tabuľke je zaznamenaný počet obyvateľov k danému dátumu a počet narodených a zomrelých v danom roku a počet obyvateľov prihlásených a odhlásených k trvalému pobytu v obci.

Dátum	Počet obyvateľov	Narodení	Zomrelí	Prihlásení	Odhlásení
31.12.1992	544	12	4	9	3
31.12.1993	546	12	5	5	4
31.12.1994	560	17	5	9	7
31.12.1995	569	10	5	8	4
31.12.1996	579	11	1	9	9
31.12.1997	588	8	5	10	4
31.12.1998	584	11	4	1	12
31.12.1999	580	4	5	5	8
31.12.2000	581	4	4	3	2

Manželstvá, ktoré boli uzavreté v Ťapešove:

Rok snúbenci

- 1992 Stanislav Konšťák a Ľudmila Barteková
Miroslav Bugaj a Adriana Lipničanová
Igor Lipničan a Danka Bugajová
- 1993 Jaroslav Bugaj a Marcela Lipničanová
- 1994 Rastislav Bugaj a Gabriela Barteková
Milan Števaniak a Adriana Dendisová
Miroslav Ilko a Daniela Tylková
Svetozár Nikodém a Henrieta Lipničanová
- 1995 Jozef Gavenda a Renáta Bražinová
Jozef Rypák a Tatiana Krajčiová
- 1996 Jozef Žofaj a Monika Dendisová
Marcel Steinocher a Viera Švábiková
Ing.Zdeněk Wilczek a Ing. Marta Rypáková
Vladimír Tylka a Janka Lipničanová
Marcel Vicen a Alena Čajková
Marián Bugaj a Monika Jarošová
- 1997 Vladimír Bugaj a Eva Lipničanová

Vlastimír Kysel' a Lívia Trabalíková
Július Papán a Renata Patáková
Róbert Pindiak a Viera Múdra
Ján Švavec a Darina Kysel'ová
Tibor Hurák a Zuzana Hojová
Jozef Holubiak a Janka Barteková
Miroslav Grenčík a Marcela Kalajová
1998 Peter Klimčík a Zuzana Baľáková
Ing. Jozef Kekel'ák a Viola Gavendová
Ľuboš Písarčík a Janka Štrbková
1999 Jaroslav Pepucha a Zuzana Ilovičová
Peter Turoň a Janka Kysel'ová
Ladislav Meda a Lucia Lipničanová
Ľubomír Čajka a Zuzana Kysel'ová
2000 Ľubomír Matejas a Katarína Graňaková
Peter Kuna a Mária Prčinová

SAMOSPRÁVA

Správa obce bola spočiatku v rukách dedičných šoltýsov, neskôr prešla na volených richtárov. V rokoch 1931 - 1945 bola správa dediny pod vedením vládnych komisárov. Po 2. svetovej vojne vznikli Miestne národné výbory na čele s predsedom. Po roku 1990 to boli Obecné úrady, ktoré viedli starostovia.

Miestne národné výbory, neskôr Obecné úrady menili svoje kompetencie pod vplyvom politického a spoločenského vývoja. Výsledky ich práce sú spomenuté v iných kapitolách. Preto v krátkosti opíšem ich hlavnú náplň práce pre zdravý rozvoj a blaho občanov v oblasti bývania, kultúry a športu:

- zabezpečovali údržbu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev,
- starali sa o kultúrne pamiatky a športové zariadenia,
- dbali o čistotu obce a nakladanie so stavebným a komunálnym odpadom,
- podľa dopytu občanov určovali čas predaja a služieb v obci,
- vydávali súhlas alebo stanovisko k podnikateľskej alebo investičnej činnosti. Vykonávali osvedčenie listín a podpisov,
- starali sa o údržbu verejného osvetlenia a zásobovanie vodou,
- zabezpečovali a pripravovali voľby a referenda všetkých úrovní.

Po roku 1994 Obecný úrad otázku zamestnanosti riešil zákonom verejno-prospešných prác na základe dohody s úradom práce.

Predstavitelia obce od roku 1958 - 2000

Predsedovia MNV : 1958 - 1964 - Ján Bugaj

1964 - 1986 - Ondrej Kolek

1986 - 1990 - Pavol Jadroň

Starostovia obce: 1990 - 1998 - Pavol Jadroň

1998 - - Ing. Milan Tomášek

Pracovníčky úradu boli Daniela Bakaľová, ktorá pracovala od roku 1964 až 1999 a Ľudmila Jančígová, ktorá tu pracuje od roku 1987.

VOLBY 1958 - 2000

Od roku 1958 sa konali voľby do Národných výborov v rokoch 1960, 1964, 1971, 1976, 1981 a 1986.

Komunálne voľby alebo voľby do Samosprávy obce na Slovensku sa konali v rokoch 1990, 1994 a 1998.

Poslanci, ktorí boli zvolení do Národných výborov v danom roku:

- 1960 Ján Bugaj, Anton Horeličan, Július Socha, Štefán Hurák, Ján Kalaj, Flóran Čajka, Augustin Prčina, Viktória Jesenská, Terézia Bakalová, Agneša Laclavíková, Kristína Lipničanová
- 1964 Ondrej Kolek, Štefán Hurák, Ján Kalaj, Flórian Čajka, Mária Prčinová, Ján Jesenský, Elena Kysel'ová, Jozefína Jadroňová, Terézia Bakaľová, Ján Bugaj, Ignác Kysel', Vendelín Hurák, Jozef Hurák, Florian Kysel', Jozef Oleš, Ľudovít Jadroň, Augustín Marecký, Rudolf Miškovčik
- 1971 Florian Čajka, Ján Jesenský, Ignác Kysel', Štefán Hurák, Ondrej Kolek, Mária Prčinová, Vendelín Hurák, Jozef Prčina, Božena Baľáková, Martin Bugaj, Pavol Kysel', Jozef Laclavík, Viktor Kysel', Mária Huráková, Kristína Huráková
- 1976 Bakaľa Milan, Bugaj Martin, Čajka Florian, Huráková Mária, Hurák Vendelín, Hurák Štefan, Jasenková Mária, Kysel' Ignác, Jesenský Ján, Juriga Jozef, Kolek Ondrej, Kysel' Ondrej, Prčinová Mária, Slivčáková Božena, Socha Augustin
- 1981 Bugaj Martin, Bugaj Vladimír, Huráková Mária, Hurák Ľubomír, Hurák Vendelín, Ján Jesenský, Juriga Jozef, Kolek Ondrej, Kysel' Ignác, Kysel' Ondrej, Prčinová Mária, Slivčáková Božena, Socha Augustín, Žofaj Ján, Lipničanová Blažena

1986 Bakaľa Anton, Bugaj Martin, Bugaj Vladimír, Hubočaniová Jana, Huráková Mária, Hurák Miroslav, Jadroň Pavol, Juriga Jozef, Kysel' Ignác, Kysel' Ondrej, Žofaj Ján, Lipničanová Blažena, Podstrelenec Ján, Slivčáková Božena, Ing.Švábik Marián

Poslanci, ktorí boli zvolení v komunálnych voľbách v danom roku:

1990 Laclavíková Mária, Bugaj Pavol, Jadroň Marián, Balek Anton, Juriga Jozef, Kysel' Ondrej, Madleňák František, Jadroň Pavol, Peter Žofaj;

1994 Peter Žofaj, Peter Balák, Pavol Bugaj, Peter Hvoľka, Balek Anton, Pavol Jadroň, Daniel Stercula, Jozef Vráb, Ing. Anna Huráková

1998 Pavol Bugaj, Miroslav Hurák, Ing. Anna Huráková, Jozef Žofaj, Mária Remešová, Ing. Štefan Jančiga, Peter Kysel', Bohuslav Čajka

Poslanci zasadali 4 až 6 krát do roka, ktorí na svojich zasadnutiach schvaľovali rozpočet, Všeobecné záväzné nariadenia, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, návrh miestnej ročnej dane. Zaoberali sa finančnou situáciou a hospodárením obce. Posudzovali žiadosti občanov. Riešili sťažnosti a sociálne problémy obce.

REFERENDA

Referenda, ktoré sa konali v rokoch 1994, 1997, 1998, 2000 boli neplatné pre malú účasť voličov.

Tu končí druhá časť obecnej kroniky. V tretej časti sa budem venovať rokom nového milénia t.j. roky 2001 až 2015, kde urobím zápisy každý rok osobitne.

Ak sa objaví nejaká udalosť z minulého obdobia, ktorá ešte nebola zapísaná, tak ju včlením do osobitného zápisu v najbližšom období.

Na záver tejto časti sa chcem poďakovať Ing.Eve Balákovej za úpravu elektronickej formy kroniky obce Ťapešovo.